

Силабус курсу

Методологія та організація наукових досліджень

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма «Економіка»

Рік навчання: 1, Семестр: 1

Кількість кредитів: 3. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д.е.н., проф. Шушпанов Дмитро Георгійович

Контактна інформація

shdg2011@gmail.com

Опис дисципліни

Дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» висвітлює найважливіші підходи до формування особистості вченого та використання наукових знань у науковій діяльності, зокрема в економіці. Спрямована на формування у здобувачів цілісного уявлення про науково-дослідний процес та логіку його побудови, розвитку здатності виконувати дослідження на засадах академічної доброчесності, поглиблення теоретико-методологічних знань та вироблення практичних навичок щодо планування основних етапів роботи над дисертацією, особливостей процесу її захисту в спеціалізованій вченій раді. Особлива увага приділяється основним економіко-математичним методам, методам і моделям оформлення результатів, процедурам ухвалення рішень, визначенню ефективності і впровадженню результатів наукових досліджень, кваліфікованому презентуванню та оприлюдненню досліджень та результатів дисертаційної роботи у провідних наукових виданнях, конференціях, конгресах, симпозиумах тощо. Оволодіння методологією економічних досліджень, підходами, методами наукового пізнання, основними способами і прийомами емпіричного і теоретичного дослідження, технологіями їх практичного використання у науковій діяльності буде корисним і поза межами навчального процесу (під час ведення диспутів, обстоювання різних поглядів, критичного вибору найбільш аргументованих позицій), і в процесі формування економічного мислення.

Компетентності:

Інтегральна:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 0	Поняття про науку, її суть, мета і завдання. Основні категорії науки. Суть і особливості процесу наукового пізнання	Визначити категорію науки як системи знань, поняття, зміст, мета і функції науки. Проаналізувати форми організації та управління наукою в Україні. Окреслити основні ознаки наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження З'ясувати суть емпіричних, логічних та теоретичних пізнавальних завдань наукового дослідження	Тести, завдання на логіку, опитування

4 / 2	Поняття методології, методу та прийомів у науковому дослідженні	З'ясувати логіку та методологію наукового дослідження, суть поняття системного, комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні, вивчити загальнонаукові, часткові та спеціальні методи дослідження, головні компоненти методики наукового дослідження	Тести, завдання на логіку, опитування
4 / 2	Методи та інструменти економічних досліджень	визначати сукупність методів економічного наукового пізнання; розкривати інструментарій наукового дослідження; визначати предмет, об'єкт, мету і завдання наукового дослідження	Тести, задачі, обговорення, доповідь, виступ, презентація
2 / 0	Критерії оцінки наукових результатів в економічних дослідженнях	визначати критерії оцінювання наукових результатів; розкривати необхідність оприлюднення результатів наукового дослідження; представляти можливості та напрями презентації наукових результатів.	Опитування, задачі, обговорення
2 / 2	Комунікації в наукових дослідженнях	вивчити елементи наукової комунікації, класифікація наукових комунікацій, ознайомитись із світовою системою наукової комунікації як інформаційного простору, визначити інноваційні форми наукових комунікацій.	Тести, обговорення, доповідь, виступ, презентація
2 / 0	Теоретичне узагальнення в системі наукового дослідження	визначити роль та місце теоретичного дослідження в структурі наукової роботи; формалізувати напрями теоретичного узагальнення основних проблем дисертаційної роботи	Обговорення, робота в міні-групах, звіти, реферати
2 / 2	Проведення аналітичного дослідження економічних явищ та процесів	визначити роль та місце аналітичного дослідження в структурі наукової роботи; формалізувати напрями аналітичного узагальнення основних проблем дисертаційної роботи	Тести, задачі, звіти, реферати
2 / 0	Інформаційне забезпечення наукового дослідження	визначити необхідність інформаційного забезпечення наукового дослідження; визначити джерела інформаційного забезпечення дослідження в дисертаційній роботі	Опитування, звіти, доповідь
2 / 2	Моделювання в наукових дослідженнях	визначити основні методи математичного моделювання економічних процесів; розробляти алгоритм моделювання економічних процесів для конкретного дисертаційного дослідження	Обговорення, ситуаційні задачі, звіти
2 / 2	Академічна доброчесність і етика наукових досліджень	Визначити сучасне розуміння академічної доброчесності, об'ґрунтувати вплив академічної доброчесності на практику наукової та освітньої діяльності, з'ясувати значення академічної доброчесності та етики у контексті розвитку сучасного дослідницького простору, проаналізувати конструювання системи забезпечення академічної	Обговорення, робота в міні-групах, звіти, реферати

		доброчесності в Україні та за кордоном, вивчити Внутрішні кодекси щодо академічної доброчесності навчальних закладів та наукових установ, а також положення щодо проблем виявлення плагіату.	
2 / 1	Оформлення результатів наукових досліджень	визначати основні елементи завершення наукової роботи; визначати джерела та можливості оприлюднення результатів дослідження; публікування наукових статей та тез; презентація результатів наукової роботи на конференціях та інших публічних заходах	Кейси, обговорення, доповідь, виступ, презентація

Літературні джерела

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. навчальний посібник Київ : Видавництво Ліра, 2018. 352 с.
2. Данильчан О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень : навчальний посібник Харків : Право, 2017. 448 с
3. Завербний А.С. Коротка характеристика етапів процесу написання та захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Наша перспектива: науково-аналітичний журнал. 2015. № 5–6 (8–9). С. 4–6.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В.С. Антонюк, Л.Г. Полонський, В.І. Аверченко, Ю.А. Малахов. – К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
7. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2015. 235 с.
8. Сидоренко Н. М., Волобуєва А. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2015. 211 с.
9. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче : НУВГП, 2016. 151 с.
10. Adapting a Dissertation or Thesis Into a Journal Article. URL: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/research-publication/dissertation-thesis>.
11. Bagele Chilisa (2019). Indigenous Research Methodologies (NULL). 392p.
12. David L. Gast, Jennifer R. Ledford (2018). Single Case Research Methodology. 436 p.
13. Dunleavy, Patrick (2003). Authoring a PhD Thesis: How to Plan, Draft, Write and Finish a Doctoral Dissertation. - Macmillan Study Skills, Red Globe Press. 297 p.
14. Furman A.V. Volodymyr Romenets as the Architect of the methodology of humanitarian cognition. Психологія і суспільство. 2016. № 2. С. 10–24
15. Francis C. Dane (2017). Evaluating Research: Methodology for People Who Need to Read Research. SAGE Publications, Inc; 2 edition. 280 p.
16. Runjit Kumar (2019). Research Methodology: A Step-by-Step Guide for Beginner. 528 p.
17. Shona McCombes. How to write a research methodology. 2019. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology>.
18. Steps of the Scientific Method. 2021. URL: <https://www.sciencebuddies.org/science-fair-projects/science-fair/steps-of-the-scientificmethod>.
19. Uwe Flick (2015). Introducing Research Methodology: A Beginner's Guide to Doing a Research Project. 318 p.
20. Walliman, Nicholas (2018) Research methods: the basics/ 2nd edition. Abingdon. Oxon; New York, NY: Routledge URL: <http://surl.li/bzugq>

Політика оцінювання

• У процесі вивчення дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: залікове тестування та опитування; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; методи дискусійного характеру (диспути, дискусії); індивідуальні консультації, залік.

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час залікового тестування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування – за умов дистанційної форми навчання.

• **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником аспіранта.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Заліковий модуль 1 (поточний контроль)	Заліковий модуль 2 (захист проекту-презентації)	Разом
50	50	100

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно (зараховано)
B	85-89	Добре (зараховано)
C	75-84	Добре (зараховано)
D	65-74	Задовільно (зараховано)
E	60-64	Достатньо (зараховано)
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання (незараховано)
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом (незараховано)